

Države članice EU ne kriminaliziraju prisilnu sterilizaciju i silovanje

Godine 2022. Europska komisija predstavila je prijedlog Direktive o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, koji je pokret osoba s invaliditetom iskoristio u svrhu kampanje za kriminalizaciju prisilne sterilizacije i za jačanje zaštite žena i djevojčica s invaliditetom od zlostavljanja i nasilja. Iako izvorni prijedlog nije uključivao kriminalizaciju prisilne sterilizacije, Europski parlament uzeo je u obzir zahtjeve pokreta osoba s invaliditetom i dodao ih u svoje pregovaračko stajalište.

Međutim, zemlje EU – na razini Vijeća EU – odbile su uključivanje kaznenog djela prisilne sterilizacije tijekom pregovora. I ne samo to, već je čak i zločin silovanja na temelju nedostatka pristanka isključen. Glavna pregovaračka zastupnica u Europskom parlamentu **Frances Fitzgerald** dodaje da su za to posebno krive francuska i njemačka vlada. Njihov nedostatak spremnosti da prihvate kriminalizaciju silovanja je blokirao odobrenje opširnijeg popisa zločina.

Europski parlament sada će morati odlučiti prihvaća li stajalište Vijeća kako bi usvojio direktivu.

Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) poziva države članice EU da okončaju nasilje nad ženama i djevojčicama s invaliditetom u svoj njegovoj raznolikosti, a posebno da okončaju prisilnu sterilizaciju. Pozivaju se institucije EU da u direktivi zajamče dostatnu zaštitu prava žena i djevojčica s invaliditetom, uključujući dostupne informacije i usluge za žrtve, kao i otegotne okolnosti za počinitelje nasilja nad osobom s invaliditetom.

Novi dokaz ableizma

Predrasude i diskriminacija s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom prema izvješću Instituta za ekonomska i društvena istraživanja (ESRI) u Dublinu

Negativni stereotipi o nekim teškoćama mogu se koristiti za opravdavanje predrasuda, pokazalo je novo istraživanje Instituta za ekonomska i društvena istraživanja (ESRI) u Dublinu. Studija je istraživala različite oblike ableizma - stigmu i diskriminaciju s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom.

U inovativnom eksperimentalnom istraživanju, koje je financiralo Nacionalno tijelo za osobe s invaliditetom, reprezentativni uzorak od 2000 odraslih pročitao je kratke scenarije koji opisuju potencijalnu diskriminaciju, kao što je npr. kvalificirani kandidat koji ne uspijeva pronaći posao. Ispitanici su čitali različite verzije scenarija, koji su se razlikovali ovisno o tome ima li pojedinac invaliditet, vrsti invaliditeta koji ima i spolu. Verzija koju je svaki ispitanik pročitao odabrana je nasumično.

U svim scenarijima, javnost je potencijalne predrasude prema osobama s invaliditetom općenito ocijenila neprihvatljivima. Međutim, rezultati su otkrili obrazac gdje su zabilježene više razine ableizma prema mentalnim zdravstvenim stanjima, intelektualnim teškoćama i autizmu nego prema fizičkim ili osjetilnim teškoćama. Na primjer, ispitanici su ocijenili da je prihvatljivije smanjiti školske sate djeteta s autizmom nego djeteta s govorno-jezičnim poremećajem, unatoč tome što su svi ostali detalji isti.

Studija je također otkrila vezu između ableizma i seksizma. U scenariju o samohranom roditelju koji započinje novu vezu, ispitanici su ocijenili da je to znatno manje prihvatljivo za ženu s fizičkim invaliditetom nego za muškarca s istim invaliditetom.

Jedno značajno otkriće iz studije je da su ispitanici koji su najviše upoznati s invaliditetom, poput onih s iskustvom invaliditeta ili čiji partner ili dijete ima invaliditet, pokazali niže razine ableizma u svim scenarijima.

“Iako većina ljudi izražava pozitivne stavove prema osobama s invaliditetom, suptilna ableistička uvjerenja mogu predstavljati značajan izazov za osobe s invaliditetom”, rekao je **dr. Shane Timmons**, glavni autor studije. “Vidimo da neki oblici ableizma mogu ovisiti o društvenoj situaciji, prirodi nečijeg invaliditeta ili čak o njegovom spolu. Nepoznavanje osoba s invaliditetom povezano je s jačim vjеровanjima osoba bez invaliditeta, tako da poboljšanje uključivanja osoba s invaliditetom u zajednice i radna mjesta može pomoći u borbi protiv ovih predrasuda i diskriminacije.”

Dr. Aideen Hartney, ravnateljica Nacionalnog tijela za osobe s invaliditetom, pozdravila je istraživanje i rekla: „Ovo istraživanje poboljšava naše razumijevanje u odnosu na stavove prema osobama s invaliditetom. Trenutno je u tijeku rad na razvoju nove Nacionalne strategije za osobe s invaliditetom i ovi nalazi mogu pomoći u poduzimanju radnji za smanjenje diskriminacije i ableizma u društvu.”

Na razini EU podaci o osobama s invaliditetom sve dostupniji

Eurostat, statistički ured Europske unije, pokrenuo je novu tematsku stranicu o invaliditetu i [Bazu podataka o invaliditetu](#), web stranicu koju je lako pronaći sa svim usporedivim podacima EU-a o osobama s invaliditetom. Baza podataka o osobama s invaliditetom pristup je statistikama na razini EU o osobama s invaliditetom, prikazujući usporedbe između različitih država članica. Ovo je dobrodošla inicijativa jer je do sada podatke bilo teško locirati i koristiti.

Baza podataka sadrži niz zanimljivih informacija, uključujući uvid u to koje države članice prijavljuju najveći udio osoba s invaliditetom i dugotrajnim zdravstvenim problemima – a to su Finska (20,7% stanovništva) i Francuska (19,5% stanovništva). U ostalim područjima, Bugarska se pokazala kao zemlja u kojoj su osobe s invaliditetom suočene s najvećim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti (49,9%), a Malta je istaknuta kao država članica u kojoj je najmanji postotak rashoda za socijalnu zaštitu otišao na invalidninu (samo 0,6%).

Baza podataka pokriva podatke u područjima kao što su:

- prevalencija invaliditeta
- prihodi i životni uvjeti
- socijalna zaštita
- pristup tržištu rada
- pristup obrazovanju i osposobljavanju
- pristup zdravstvenim uslugama i uslugama skrbi
- pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama
- slobodno vrijeme i društveno sudjelovanje
- zdravstveno stanje i determinante zdravlja
- cjelokupno iskustvo života

Ovo je značajan korak, što znači da će od sada biti puno lakše pronaći podatke koji su potrebni za praćenje napretka u gore navedenim područjima. Također će pomoći da se donositelje javnih politika pozove na odgovornost za zaštitu prava osoba s invaliditetom.

Stav Parlamenta utire put ambicioznoj Europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom

Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) pozdravlja službeni stav Europskog parlamenta o predloženoj Direktivi o Europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom i Europskoj parkirališnoj karti koje su jednoglasno usvojene na glasovanju u Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja. Položaj jasno odražava zahtjeve osoba s invaliditetom. To također znači da sada mogu započeti pregovori između institucija EU o konačnom tekstu, završnoj fazi procedure donošenja odluka u EU.

EDF zahvaljuje Europskom parlamentu što je aktivno uključio organizacije osoba s invaliditetom u njegovu izradu te posebno pozdravljaju:

- zahtjev za Europskom iskaznicom za osobe s invaliditetom koja bi omogućila privremeni pristup naknadama, potpori i socijalnom osiguranju prilikom selidbe zbog posla i studija.
- odredbe za pristup podršci prilikom sudjelovanja u programima mobilnosti EU
- prijedlog za smanjenje vremena prijenosa i provedbe Europske iskaznice za osobe s invaliditetom – ne smije proći predugo da iskaznica postane stvarnost.

EDF poziva pregovarače iz Europskog parlamenta i Vijeća EU da postignu brz, ambiciozan dogovor o Europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom i Europskoj parkirališnoj karti. Konačni tekst također treba dostaviti kartice potkrijepljene financiranjem i jasnim informacijama na više jezika o tome kako pristupiti njihovim različitim pogodnostima i popustima.

Yannis Vardakastanis, predsjednik Europskog foruma osoba s invaliditetom, rekao je:

„Zahvaljujemo zastupnici Nicholsonovi i svim zastupnicima Europskog parlamenta koji su uključeni u promicanje naših zahtjeva u ovom dosjeu – Europski parlament još jednom dokazuje da je na strani osoba s invaliditetom. Sada tražimo snažan i brz sporazum koji će osobama s invaliditetom omogućiti korištenje ovih kartica što je prije moguće!“

